

ผู้ใช้น้ำส่วนใหญ่นิยมมีถังพักน้ำสำรองน้ำ หากมีท่อแตกรั่ว สำหรับรองรับกรณีฉุกเฉิน อาทิ มีการซ่อมท่อหรืออุบัติเหตุอื่น ๆ ที่ทำให้น้ำประปาไม่ไหล แต่ผู้ใช้น้ำส่วนใหญ่มักไม่ค่อยให้ความสำคัญในการดูแลถังพักน้ำของตนเท่าที่ควร จนเป็นสาเหตุให้เกิดการปนเปื้อน บ่อยครั้งที่การตรวจสอบคุณภาพน้ำที่ผ่านถังพักน้ำจะพบเชื้อแบคทีเรียซึ่งอาจก่อให้เกิดโรคในระบบทางเดินอาหาร ในขณะที่น้ำจากท่อประปาโดยตรงจะสะอาดปราศจากเชื้อโรค น้ำประปามีโอกาสถูกปนเปื้อนจากเชื้อโรคที่ลอยอยู่ในบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมโดยรอบตลอดเวลา บางท่านอาจสงสัยว่าในเมื่อน้ำประปายืนยันว่าสะอาด ทำไมเมื่อเอาไปใส่ถังเก็บน้ำแล้วจึงมีเชื้อโรคได้ เรื่องนี้อธิบายได้ว่า น้ำประปาที่ส่งมาตามบ้านจะมีคลอรีนผสมอยู่เพื่อฆ่าเชื้อโรค แต่เมื่อเอาไปเก็บไว้ในถังพักนานๆ คลอรีนก็จะระเหยหมดไป จึงไม่มีฤทธิ์ฆ่าเชื้อโรคได้อีก ในขณะที่เชื้อโรคก็มีอยู่ทุกหนทุกแห่งรวมทั้งในอากาศ จึงทำให้ลงไปเติบโตอยู่ในถังพักน้ำได้ ฉะนั้นการทำความสะอาดถังพักน้ำจึงเป็นเรื่องสำคัญ

วิธีการทำความสะอาดถังพักน้ำที่เหมาะสม คือการใช้ยาคลอรีน หรือคลอรีนผง แช่ทิ้งค้างคืน 1 คืน ความเข้มข้นของคลอรีนที่ใช้น่าจะเป็น 5 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งเป็นค่าแนะนำขององค์การอนามัยโลก ในระบบผลิตน้ำประปาไม่ควรใช้คลอรีนเกินค่าดังกล่าว ผู้ใช้น้ำส่วนใหญ่ไม่มีเครื่องทดสอบคลอรีนคงเหลือ ถึงแม้จะล้างคลอรีนที่แช่ค้างคืนในถังพักน้ำไม่หมด คลอรีนอิสระที่เหลืออยู่ก็ยังคงอยู่ในเกณฑ์ปลอดภัย ข้อแนะนำง่ายๆ คือ หากยังทนดมอยู่ได้ก็อยู่ในเกณฑ์ปลอดภัย

น้ำยาคลอรีนที่มีขายอยู่ในท้องตลาด ถ้าเป็นชนิดน้ำจะมีความเข้มข้น 5% และ 10% ชนิดผงมีความเข้มข้น 60% และ 65% สนนราคาโดยประมาณ ชนิดน้ำ 10% 4 ลิตร ขาย 100 บาท ส่วนชนิดผงมีขายเป็นถุงๆ ละ 450 กรัม ราคา 90 บาท ซื้อมากหน่อยก็ไม่น่าเป็นไร เพราะเอาไปใช้ประโยชน์ในการผสมน้ำดูบ้านฆ่าเชื้อโรคได้เพราะมีสูตรผสมแนะนำไว้ให้เสร็จ

ควรทำการตรวจสอบคุณภาพน้ำในถังพักน้ำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ปริมาณคลอรีนที่ใช้น้ำทำความสะอาดถังพักน้ำ

ชนิดน้ำ 5% น้ำยาคลอรีน 100 มิลลิกรัม(ซี.ซี.) ต่อน้ำ 1 คิว (ลูกบาศก์เมตร หรือ 1,000 ลิตร)
ชนิดน้ำ 10% ใช้ 50 ซี.ซี. ต่อน้ำ 1 คิว
ชนิดผง ใช้ประมาณ 8 กรัมต่อน้ำ 1 คิว
หากต้องการเตรียมน้ำยาคลอรีนที่มีความเข้มข้นแตกต่างออกไป สามารถเปิดตารางคำนวณได้จาก www.mwa.co.th/ความรู้เรื่องกิจการประปา/คุณภาพน้ำ/การเตรียมคลอรีนเพื่อฆ่าเชื้อในน้ำ

ติดต่อหาซื้อคลอรีนได้จาก ร้านขายสารเคมีทั่วไป หรือที่ บริษัท วิทยาศาสตร์ จำกัด โทร.0 2282 4981-6 บริษัท เอเชียนไซแอนติฟิก จำกัด โทร.0 2398 7049-51

สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขเมื่อคุณภาพน้ำ
ไม่ผ่านเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก

ที่	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1.	น้ำประปาต่อตรง ไม่ผ่านคำแนะนำฯ	สำนักงานประปาสาขา เปิดน้ำล้างเส้นท่อ
2.	ถัง/บ่อพักน้ำไม่ ผ่านคำแนะนำฯ	เจ้าของอาคารสถานที่ล้าง ถัง/บ่อพักน้ำ
3.	น้ำดื่มผ่านเครื่อง กรอง/ตู้น้ำเย็น ไม่ ผ่านคำแนะนำฯ	ล้างไส้กรองของเครื่อง กรองน้ำ หรือเปลี่ยนไส้ กรองตามอายุการใช้งาน ตามคู่มือการใช้งานของ เครื่อง รวมทั้งทำความสะอาด ตะกอนตู้/น้ำเย็น(ถ้ามี) และหัวก๊อกน้ำ ตลอดจน อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
4	ปริมาณเหล็ก ภายในอาคารไม่ ผ่านคำแนะนำฯ	เปลี่ยนท่อเหล็กซึ่ง หมดอายุการใช้งานเป็น ท่อพีวีซีสีฟ้า

ที่	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
5.	ค่าความเป็นกรด- ด่างต่ำ (ควรมีค่า ระหว่าง 6.5-8.5)	ส่วนใหญ่มักเป็นน้ำผ่าน เครื่องกรองน้ำระบบ Reverse Osmosis (RO) ให้ขอคำแนะนำจาก บริษัทผู้ขาย
6.	พบหนองแดง	ล้างบ่อ/ถังพักน้ำแล้วปิด ฝาให้สนิท ตรวจสอบรอยชำรุด แตกร้าวของบ่อ/ถังพักน้ำ หากมีให้ซ่อมแซมหรือ เปลี่ยน

คู่มือการดูแลถังพักน้ำ

ส่วนตรวจสอบเฟืองว้าง (น้ำประปา)

กองวิเคราะห์คุณภาพน้ำ

ฝ่ายควบคุมคุณภาพน้ำ

การประสานครหลวง

โทร 0 2981 7321 โทรสาร 0 2981 7323

ถังพักน้ำ

ผู้ใช้น้ำที่รอบคอบส่วนใหญ่นิยมมีถังพักน้ำสำรองน้ำ หากมีท่อแตกรั่ว หรือมีการซ่อมท่อหรืออุบัติเหตุอื่น ๆ ทำให้น้ำประปาไม่ไหล จะได้มีน้ำใช้ตลอดเวลา ปกติ น้ำประปาที่ส่งมาตามบ้านมีคลอรีนผสมอยู่เพื่อฆ่าเชื้อโรค แต่เมื่อเก็บในถังพักนาน ๆ คลอรีนจะระเหยหมดไป จึงไม่มีฤทธิ์ฆ่าเชื้อโรคได้อีก ฉะนั้นการทำความสะอาดถังพักน้ำจึงเป็นเรื่องสำคัญ

วิธีการทำความสะอาดถังพักน้ำที่เหมาะสม

ใช้น้ำยาคลอรีน หรือคลอรีนผง ผสมน้ำตามความเข้มข้นที่ได้ระบุไว้ แช่ทิ้งในถังพัก 1 คืน แล้วล้างออก

น้ำยาคลอรีนที่มีขายอยู่ในท้องตลาด ถ้าเป็นชนิดน้ำมีความเข้มข้น 5% และ 10% ชนิดผงมีความเข้มข้น 60% และ 65%

การเตรียมน้ำยาคลอรีนเพื่อทำความสะอาดถังพักน้ำ

คลอรีนชนิดน้ำเข้มข้น 5%

ใช้น้ำยาคลอรีน 100 มิลลิลิตร (ซี.ซี.) ผสมกับน้ำ 1 คิว (ลูกบาศก์เมตร หรือ 1,000 ลิตร)

คลอรีนชนิดน้ำเข้มข้น 10%

ใช้น้ำยาคลอรีน 50 ซี.ซี. ผสมน้ำ 1 คิว

คลอรีนผง ใช้ประมาณ 8 กรัมต่อน้ำ 1 คิว

ติดต่อหาซื้อคลอรีนได้จาก ร้านขายสารเคมีทั่วไป

การล้างถังพักน้ำ

ส่วนวิจัยและพัฒนาคุณภาพน้ำ

กองจัดการคุณภาพน้ำ

ฝ่ายควบคุมคุณภาพน้ำ

จบการผจญภัย หน้าประตู 100	99	97	96	95	94	93	92	91
81	82	84	85	86	87	88	89	90
80	79	78	76	75	74	73	71	70
61	62	63	64	65	66	67	68	69
60	59	58	57	56	55	53	52	51
41	42	43	44	45	46	47	48	49
40	39	38	37	36	35	34	33	31
21	22	21	24	25	26	28	29	30
20	19	18	17	16	15	14	13	12
เริ่ม	2	3	4	6	7	9	10	10

ไม่ว่าจะ ทำความสะอาด
ถึงขั้นน้ำยาฆ่าเชื้อบ้าน
กลายเป็นแค่ล้างทำความสะอาด
ความสกปรก

จะขยับสายฉีดฉีดฉีดฉีด
ฉีดฉีดฉีดฉีดฉีดฉีด
ฉีดฉีดฉีดฉีดฉีดฉีด

หยุด 1 ครั้ง

ความสูงต่ำมาก
ทำให้การฆ่าเชื้อ
โรคด้วยคลอรีน
ได้ผลดีเยี่ยม

จะเปียกก็ยกของ
เดินคลอรีน ไม่
เปียกของ ทำให้การ
ฆ่าเชื้อโรคไม่โดนผล

ควรฉีด ซ้ำ และ
ความเข้มข้นของ
สารกรองยี่ห้อการใช้
งานอย่างสม่ำเสมอ

ขย mud ball หัวฉีดกรอง
ป้อนฉีดทรายการกรองทำ
ห้องเปลี่ยนวัสดุกรอง
สะดวกแล้ว

Back wash ล้างซึ่งกรอง
ด้วยลมและน้ำ อย่าง
สม่ำเสมอ ใช้ซึ่งกรอง
สะอาด กรองได้เต็ม
ประสิทธิภาพ

กองกลับ / ของ

เดินเครื่องในอีกอาทิตย์
เศษของเสีย เกิดการรวม
ตัวกันของอนุภาคในน้ำ
ทำให้ตกตะกอนง่าย

ฝนตกชุก น้ำหลาก
อาจเป็นอันตรายช่วย
กรองเต็มรูปแบบช่วยได้
สามารถกรองก่อนความ
สูงได้มีประโยชน์

หยุด 1 ครั้ง

น้ำในน้ำไหลเข้าตลอด
จึงเต็มถังกับมีน้ำ
สุดท้ายกับน้ำ-สี และ
สารอินทรีย์

ใช้สารโซเดียมไฮโปคลอไรต์
ช่วยในการตกตะกอน
น้ำขุ่นมากจนใส
ก็ได้อยู่

ช่วยกำจัดความ
สกปรก ไม่ทิ้งของ
น้ำทิ้ง ลงตลอดไป

เริ่ม

กองกลับ / ของ

ช่วยกำจัดความ
สกปรก ไม่ทิ้งของ
น้ำทิ้ง ลงตลอดไป

ล้างน้ำในถังตลอด
น้ำไหลไหลจน
สุดท้ายกับน้ำสีสุดท้าย

กองกลับ / ของ

กองกลับ / ของ

กองกลับ / ของ

กองกลับ / ของ